

Bukaresti levél.

Tizenöt millió rubel a ruszofileknek. — A legjobb barátunk és legnagyobb ellenségünk.

A román főváros izgatott atmoszférájában egyes személyiségek, akik az egyik vagy a másik állásponthoz szegődve döntő pillanatokban befolyást képesek gyakorolni az ország történetére, a „(; snrdluthcioafmecnf nek szert. A bukaresti közönség jelenleg élesen figyeli több államférfi működését, akikről érdemes néhány sort írni s politikai arcképeiket vázolni.

Az a férfi, aki addig — eredménytelenül — a legtöbbet tett abban az irányban, hogy Románia beleavatkozzék a háborúba és pedig Oroszország javára, nem román, hanem orosz ember. Ez senki más, mint a bukaresti orosz követ: **Poklewsky-Koziell**. Az ő pályafutásában sok nevezetese dolog van. Poklewsky-Koziell fia egy lengyel forradalmárnak, akit az oroszok ezernyolcszáznegyvennyolc után Szibériába küldtek. Azt állítják, hogy az öregebb Poklewsky *aképen állott bosszút Oroszországon, hogy egész Szibériát rászoktatta a pálinkaivásra.* — Annyi mindenesetre tény, hogy a Poklewsky-Koziell ház még ma is Oroszország legnagyobb pálinkafőző cége. Ennek folytán Poklewsky-Koziell, a bukaresti orosz követ is rengeteg anyagi eszköz fölért rendelkezik, melyet az orosz politikai érdekek előbbrevitelére és saját politikai pályafutása érdekében használ fel. Beszélnek róla, hogy mindig előszeretettel zsírálta feljebbvalóinak váltóit. Így sikerült neki aztán Londonba jutnia, ahol **Edward** király kegyeibe férközött. Az angol király ajánlatára küldték különleges misszióval Perzsiába.

Ebben az időben a *Novoje Vremja* sajtóhadjáratot folytatott ellene. A lap azt állította róla, hogy Poklewsky lengyel ember létére nem hivatott az orosz érdekek előmozdítására. Végül is Poklewskynek el kellett hagynia Perzsiát, de előbb tökéletesítette magát abban, hogyan kell embereket Oroszország javára csengő eszközökkel megnyerni. Ezt a virtuozitását aztán *Bukarestben szabadon fejthette ki.* A bőkezű orosz követ a háború kezdete óta állítólag **tizenöt millió rubelt** fordított arra a célra, hogy Romániában orosz-barát pártot teremtsen. Azonban már azelőtt is a legnagyobb mértékben üzte az embervásárlást. Havonta kétszázezer frankot költött és nyílt házat vitt. Ért hozzá, hogy házában az arisztokraták a legradikálisabb elemekkel szívesen érintkezzenek. Mi sem könnyebb, mint az orosz követhöz meghívót szerezni és asztalánál vendégként szerepelni. Poklewsky-Kozielnél ebéden és vacsorán két-háromszáz ember étkezik.

Különös véletlen, — vagy talán nem is véletlen, — hogy a bukaresti talajon Poklewsky leghevesebb ellenfele, az oroszellenes politika legekiszponáltabb képviselője, szintén Oroszországban született és pedig szintén egy elnyomott nemzettség kebelében. **Stere** tanár, a jassyi egyetem rektora, a kiváló parlamenti férfi és elnöke az alkotmányt revideáló bizottságnak. Besszarábiából származik, ahol atyjának nagy földbirtokai voltak. Dacára román voltának, az orosz szabadgondolkodók szférájában nőtt fel és diák korában *Szibériába száműzték.* Anyagi eszközei lehetővé tették számára, hogy tanulmányait Szibériában, távol az emberi kulturától, tökéletesítse és befejezze. Nagy könyvtárat hozatott magának száműzetési helyére és mikor végre sikerült neki elmenekülnie, a tudomány olyan nagykészültségét hozta magával, hogy rövid időn belül meg tudta magának a bukaresti egyetemen a doktori diplomát szerezni.

Idővel **Stere lett vezetője a romániai szellemi életnek**, mely az általa kiadott *Viata Romanesca* című folyóirat körül tömörül. Szabadság iránti rajongásához és a haladás elvéhez **Stere Romániában is hű maradt.** Ép az-
nam, amely tendencia **Stere és a román agrárminden ruszofil mozgalomnak.** Álláspontjá-

nak talán még nagyobb érvényt tudna szerezni, ha szociálpolitikai téren nem hódolna radikális nézeteinek. Így például az alkotmányt revideáló bizottságban azt az álláspontot védelmezi és hirdeti, hogy az államnak megszemélt földkisajátítási jogok biztosítottassanak, amely tendenciát **Stere és a Román agráriusok között bizonyos áthidalhatatlan ellentéteket támaszt.** Radikálizmusa dacára azonban **Stere az ország liberális pártjának korifeusai közé tartozik és még politikai ellenfelei is tisztelik, mert elismerik megvesztegethetetlen karakterét és politikai éleslátását.**

A ruszofil újságok azt vetik *Bratianu* miniszterelnök szemére, hogy tulságos mértékben áll **Stere befolyása alatt.** A háború kezdete óta **Stere mindig azt hirdette, hogy Románia avatkozzék haladéktalanul a háborúba, de Ausztria-Magyarország és Németország javára és azt követelte mindig, hogy a román hadak vonuljanak be azonnal Besszarábiába.** Jelenleg azt az akciót pártfogolja, a mely alkalmas Oroszország gyengítésére, mert Oroszország győzelmét nemcsak Románia végpusztulásának, hanem az európai civilizáció tönkretételének tekinti.

A monarchiához és a németekhez szító irányzat barátjaihoz tartozik **Sturdza** ezredes is, a hadi iskola igazgatója. Álláspontját azzal dokumentálta, hogy németre fordította és kiadta atyjának oroszellenes röpiratát. Sokat beszéltek egy incidensről, melynek ő állott a középpontjában. A hadi iskolában tartott egy előadása alkalmával közölte hallgatóival egy vele baráti viszonyban álló német tiszt levelét, melyben az meggyőző érveket sorol fel a németek győzelméről. Ez az incidens nem tett szert a hadi iskola ama tanárainak, akik a hármast ententenak hívei és kellemetlenkedni próbáltak neki.

Az utóbbi időben rohamosan szaporodik Romániában az oroszellenes röpiratok száma. De szaporodik **Stere híveinek száma és mind jobban közeledik az idő, mikor Poklewskyt elhagyják felpénzelt hívei.**

EGY FRANCIA NAPIPARANCS SZÖVEGE.

A Wolff-ügynökség jelenti a nagy főhadiszállásról: Az argonnei erdőségben az 5. gyarmatezred egy elesett tisztjénél a következő nyomtatott parancsot találták:

„*A mi győzelmünk biztos.* A francia hadsereg hét hónapon keresztül a győzelem biztos tudatával küzdött a németek ellen. A német seregek már nem kaphatnak erősítéseket. Több mint három millió embert vesztek és az ország nincs többé abban a helyzetben, hogy új tiszteket adjon a seregeinek. A németek ágyuk elhasználtak és gránátjaiknak nagyrésze nem robban fel. A hadianyag pótlása nagy nehézségekbe ütközik. Az angol és francia hajóhad Németország részére szállított árukat elkobozza, úgy hogy a kormány a polgári lakosságot nem tudja elegendő élelemmel ellátni. Erről tanuskodnak a német polgári lakosság elfogott levelei. A német pénz tizenöt százalék áresést mutat a semleges államokban. A németek szövetségeseit mindenütt megverték. Törökországot saját fővárosában fenyegeti az angol-francia hajóhad, *Görögország és Románia mozgósított, hogy hozzánk csatlakozzék.* Az oroszok ép most kísérleteznek az osztrákmagyar támadások teljes visszaverésével. A német hajók nem merészelnek a kikötők védelme alól kifutni. *A tengeraalattjárók működése a kereskedelmi hajók elsüllyesztésében merült ki.* — Németország nem érdemli meg a szánalmat,

mivel a népjogok megsértésével teljesen letiporta Belgiumot. A német katonák nyílt városokat lövöldöztek, falvakat felgyújtottak, öregeket és gyermekeket meggyilkoltak, asszonyokat és leányokat meggyaláztak. A német fogolytáborokban levő foglyokról jövő hírek azoknak szármalmas helyzetét ecsetelik, sokan az éhségtől halnak meg. Az egyesült seregek győzelmé biztos, *Németországot teljesen tönkre fogju ktenni.*“

Ehhez a napiparancshoz bővebb megjegyzéseket füzni teljesen felesleges.

Legfőbb hadvezetőség.

Katonák itthon.

A kávéházi sztratégák és sörházi taktikusok idestova nevetéses figurákká lettek, mivel e háború huzamossága a hadviselés feladatairól, tevékenységéről és eszközeiről a lakosság legszélesebb rétegeit is felvilágosította immáron.

De még mindig nincsenek sokan tisztában a hadsereg közigazgatásával, a pótlások kiképzésével, szóval a haderő még itthon levő részének a tevékenységével.

Általában úgy képzeltük a dolgot, hogy a mozgósítás után néhány nappal mindenki, akit fegyver alá szólitottak és katonai egyenruhát visel, a haremözöre vonul és hogy majd csak az annyira kívánt győzelem kivívása után fognak valamennyien diadalunk alatt a hozsannák közepette haza térni. Egészen elbámultunk aztán, amikor a csatározások megkezdése után még mindig akadtak katonák idehaza. Fokozódott ez a bámulatunk, amikor számuk itthon mindinkább megnövekedett, sőt sok helyütt, ahol béke idején egészen kis csapatok állomásoztak, egész még pedig ugyancsak nagy létszámú ezredek bukkantak föl. Sem időnk, sem helyünk, hogy ennek a jelenségnek az okát bővebben fejtegetssük. Csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy a harcúterén küzdő haderőnek már nem volna életereje, ha nem lenne idehaza erős pótlás, amely a háború tartama alatt a hadvezetőségnek állandóan a rendelkezésére állhatna.

A katonanyag a háborúban olyan mint a nagytőke. Itt is ott is a legokosabb gazdaságosságról van szó. A haderőkkel való jó gazdálkodás a hadi közigazgatás legfőbb gondja, de a legnehezebb is. A hadsereg fenntartására és harcúszétségben tartására *tényleges állományu és hadi szolgálatra alkalmas tiszteket vissza kell tartani.* Akik ennek a szükségszerűségét nem látják be, azok vagy tudatlanok, vagy rosszakaratúak. Amint ennek a szükségszerűségnek a felismerése a lakosság szélesebb rétegeibe is behatol, akkor az említett komikus figurák mellé harmadikul csatlakozik a — *hadügyi tanácsos.*

Lepten-nyomon hallani gunyos megjegyzéseket vagy éppen elszörnyedéseket, amiért aktív tiszteket idehaza láthatni. Ez annál sajnálatosabb, mivel ez a nem tetszés sokszor olyanokat ér, akik csak fájdalmas érzéssel engedelmeskednek a kötelességteljesítés vaskényszerűségének, akiknek nincs forróbb vágyuk, mint az itthoni szolgálatot a harcúterivel fölcserélhetni. Azonban itthon tartja őket a katonai közigazgatás, mert rekonvalescensekkel egyszerűen nem helyettesíthetők és nem pótolhatók. Őket elütötték életük legfőbb céljától, de tehetetlenek a sorssal és tehetetlenek az ellenszenvvel és rágalmakkal szemben is.

Mindnyájunk kötelessége az olyan elemeket, akik ostoba tudatlanságból, vagy egyenesen rosszakaratból bárgyú kritikával illetik itthon maradt katonáinkat és vagy nevetéssé tenni vagy megvetésükkel sújtani. Mert az ilyenek egyenesen ártanak a mi közös nagy és szent ügyünknek. Hangulatrontók és annál veszedelmesebbek, mivel felelőtlenek.